

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Gedragseenheid Cohort onderzoek (ronde 17)

07 12 2021

5.1.2e

5.1.2e

WP3:
& team

5.1.2e

Vragenlijstonderzoek Ronde 17

- › Invulperiode 24 - 28 nov (75% vóór 'avondlockdown' persco, 25% na)
- › 46.385 deelnemers in totaal, trends voor deelnemers die min. 2x hebben meegedaan
- › wat ouder (groep 16-24 jaar = 796), vaker vrouw en hoger opgeleid dan gemiddeld NL
- › Patronen gedrag & draagvlak vergelijkbaar met representatief trendonderzoek gedragsunit

Focus op:

- Sociale activiteit, naleving gedragsadviezen
- Coronatoegangsbewijs
- Draagvlak en determinanten
- Welbevinden
- Vertrouwen in de overheid

Hoofdboodschap

“Toename in naleving en draagvlak ondanks afname (dieptepunt) in vertrouwen beleid”

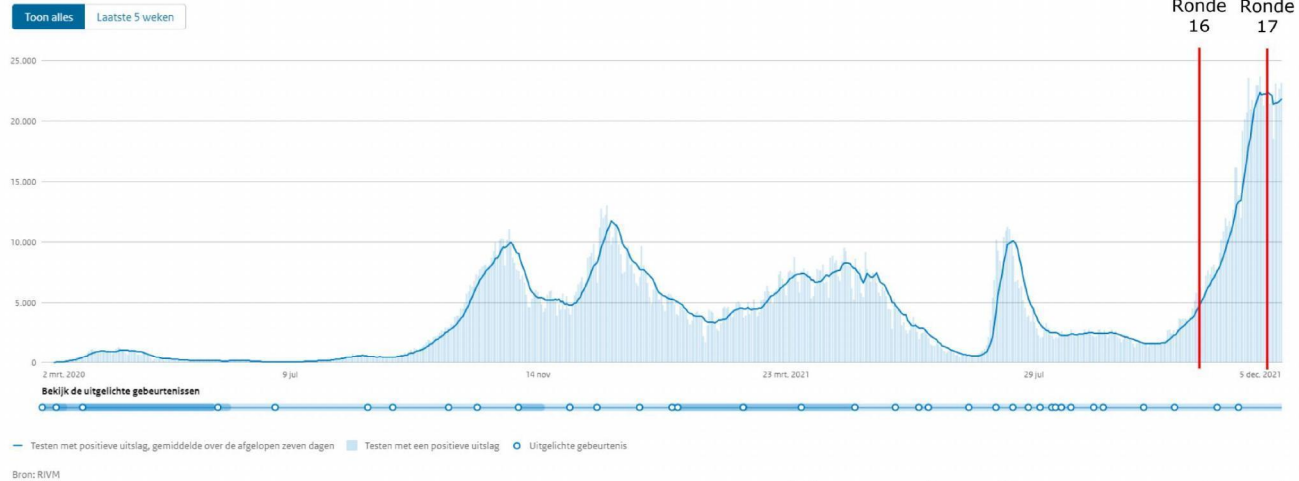
Naleving & draagvlak: toename urgentie, gemak en nut maatregelen

Beleid: Te weinig en laat ingegrepen, te late booster campagne

Aantal positief geteste mensen door de tijd heen

Deze grafiek laat zien van hoeveel mensen gemeld is dat ze positief getest zijn op het coronavirus.

- > Ronde 16: 20-24 oktober
- > Ronde 17: 24-28 november

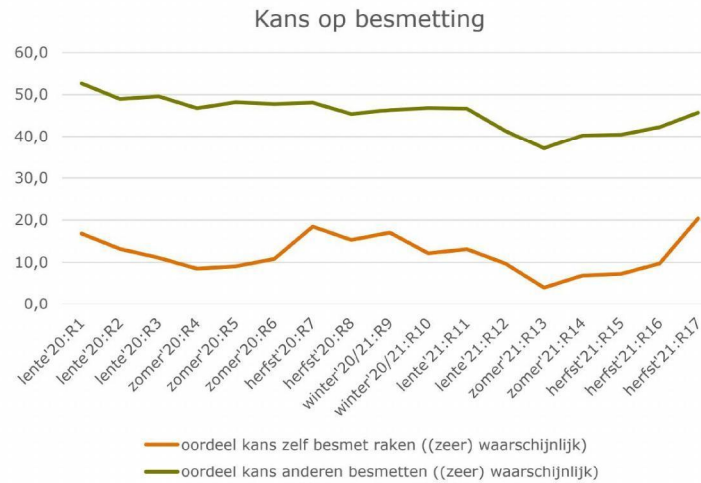
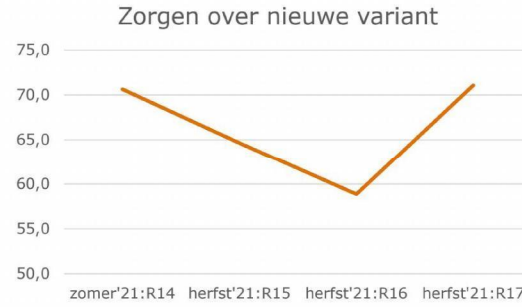
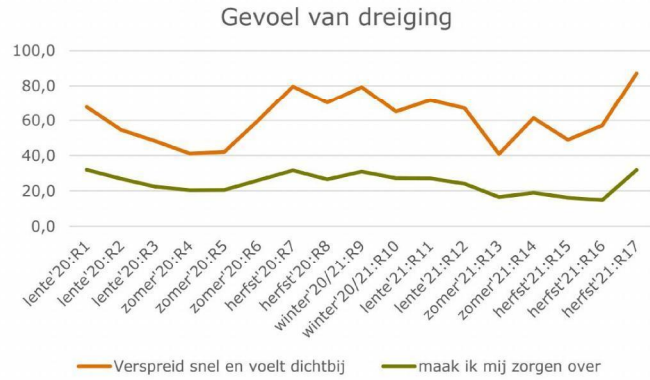
- > **13 november: Strengere maatregelen**
 - Afstand houden, beperkte openingstijden horeca en winkels
- > **26 november: Persconferentie, strengere maatregelen**
 - Avondlockdown

Forse toename in ervaren dreiging

Dreiging van het virus

Resultaten 17e ronde vragenlijstonderzoek
09-12-2021

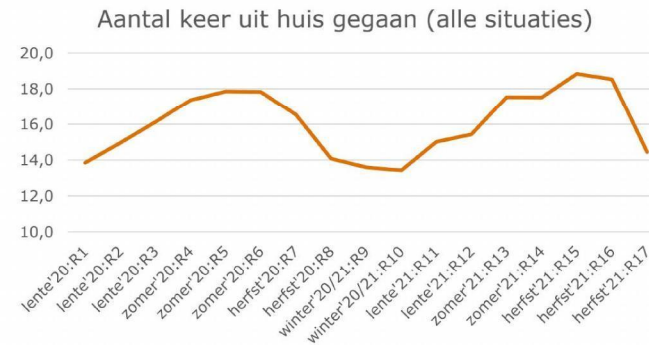
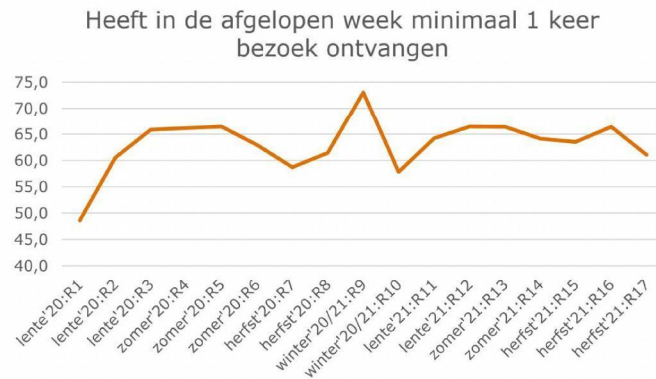

Afname in sociale activiteit en mobiliteit, betere naleving gedragsadviezen

Sociale activiteit

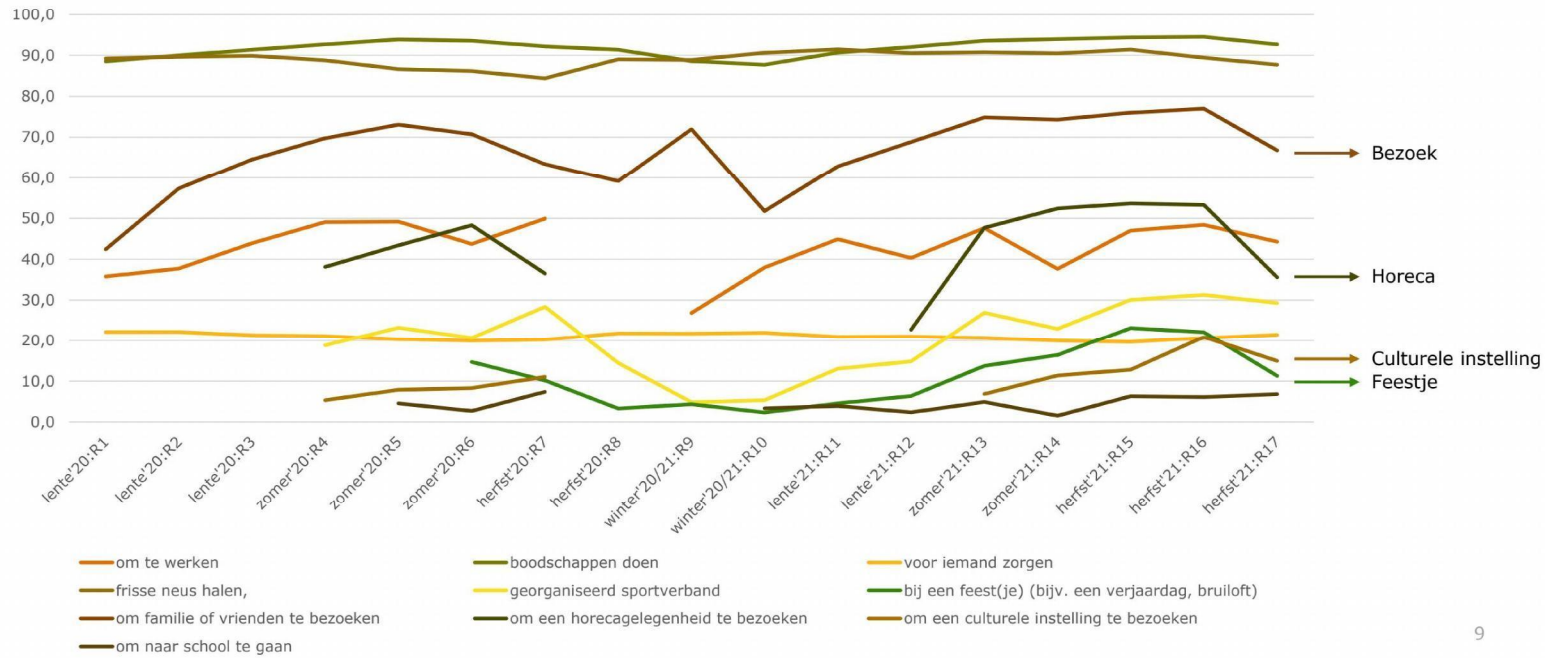
- › Minder deelnemers hebben bezoek ontvangen dan vorige ronde
 - › Ontvangen ook minder gasten tegelijk dan vorige ronde, 17% >2 personen (vs 23%)
- › Deelnemers zijn minder vaak uit huis gegaan
- › Niveaus gelijk aan afgelopen winter/lente

Resultaten 17e ronde vragenlijstonderzoek
09-12-2021

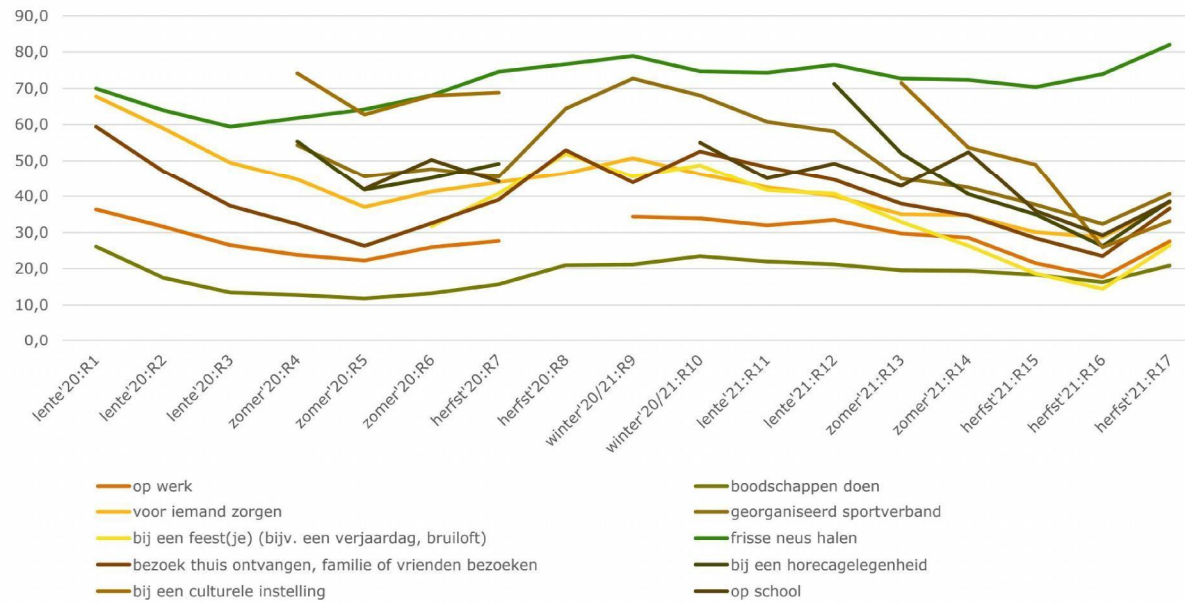

Naar buiten voor..

Afstand houden

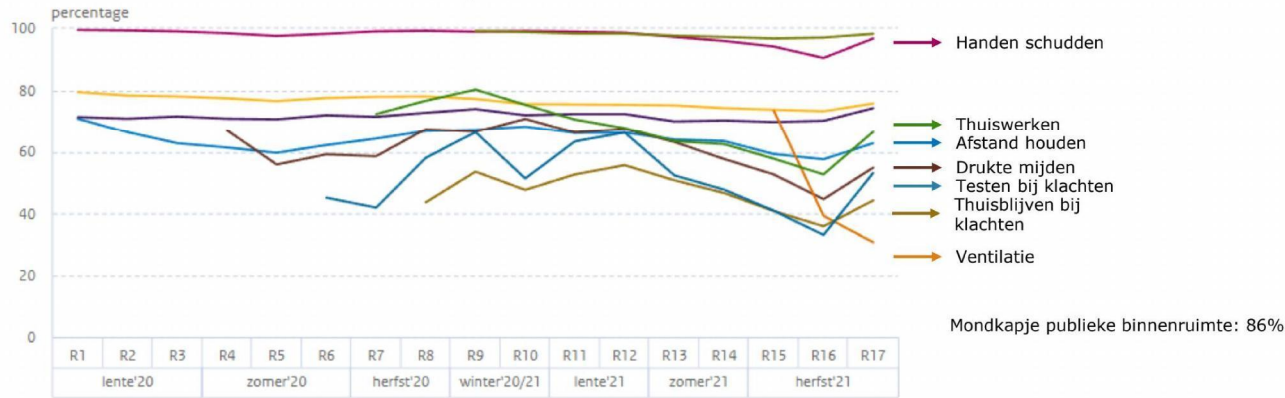
Meer afstand in alle situaties, minder verschil tussen situaties. Veel nog niet terug op niveau winter vorig jaar.

Naleving gedragsadviezen

Verandering in het houden aan de (basis) gedragsregels

Ronde 1 t/m 17

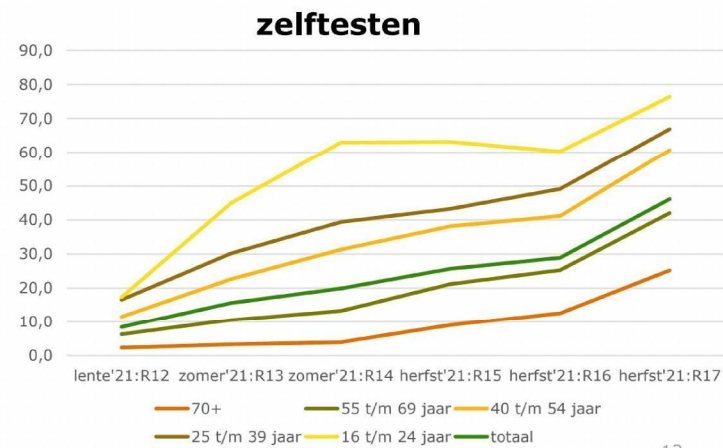

- hoesten/niezen in elleboog (1)
 - handen wassen als het nodig is (1)
 - geen handen schudden (2)
 - mondkapje in openbaar vervoer (2)
 - voldoende afstand houden van anderen (1)
 - niet op drukke plek geweest of elke keer omgek...
 - voor voldoende frisse lucht zorgen in woning (2)
 - thuiswerken (3)
 - thuisblijven bij klachten (2)
 - testen bij klachten (2)
- (1) % aantal keren, (2) % van deelnemers, (3) % van totaal werkuren

Testen en zelftesten

- > 26% laten testen (30% > 1x), vorige ronde 12%
- > 48% zelftest (57% > 1x)
 - 4% positief (vorige x 1%): 7.5% bij klachten vs 0.4% positief zonder klachten
 - 92% doet hertest GGD
- > Na positieve test heeft 84% contact met GGD (n=1179):
 - 18% (vs. 44%) contacten doorgegeven
 - 3% (vs. 16%) samen met ggd gewaarschuwd
 - 63% (vs. 31%) zelf gewaarschuwd

Reden om te laten testen

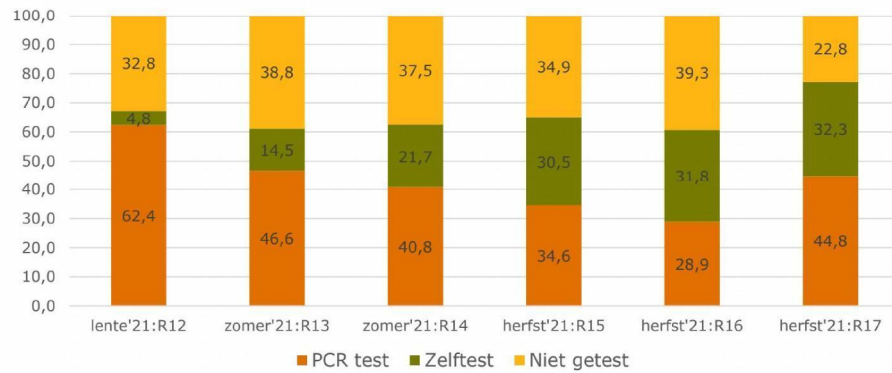
63,4	Ik had klachten die door het coronavirus veroorzaakt kunnen worden	
30,4	Ik was in contact geweest met een besmet persoon	12% eind okt
16,1	Ik wilde meer zekerheid hebben dat ik het coronavirus niet had	
7,8	Ik had een coronatoegangsbewijs nodig om toegang te krijgen tot een culturele, sociale of sportieve activiteit of evenement	
7,5	Aantal deelnemers dat één van de buitenland-redenen kiest	
6,4	Ik had een zelftest gedaan die positief was en wilde me laten hertesten	
5,4	Anders, namelijk:	

Reden voor een zelftest

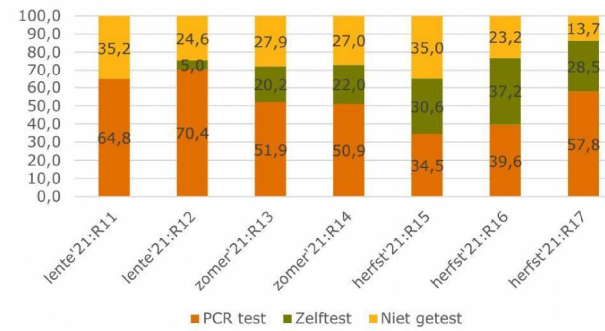
37,3	om meer zekerheid te hebben dat ik het coronavirus niet had	
36,1	ik corona-gerelateerde klachten had	
28,3	om meer zekerheid te hebben dat ik anderen niet kon besmetten toen ik op bezoek ging	
20,6	om meer zekerheid te hebben dat ik anderen niet kon besmetten tijdens een evenement, bijeenkomst of activiteit	
16,9	ik werd gewaarschuwd dat ik in contact was geweest met een besmet persoon	7% eind okt
12,5	om met meer mensen samen te kunnen komen	
12,4	ik ben gevraagd door mijn school of werk om een zelftest te doen	
8,8	om meer zekerheid te hebben dat ik anderen in mijn huishouden niet kon besmetten	
8,6	één van mijn huisgenoten had corona-gerelateerde klachten	
5,8	ik kwam terug uit het buitenland	
3,0	Ik wilde weten hoe het is om een zelftest af te nemen	
2,0	om geen 1,5 meter afstand te hoeven houden van anderen	
4,8	anders, namelijk...	

Testen bij klachten

Testen bij klachten kinderen

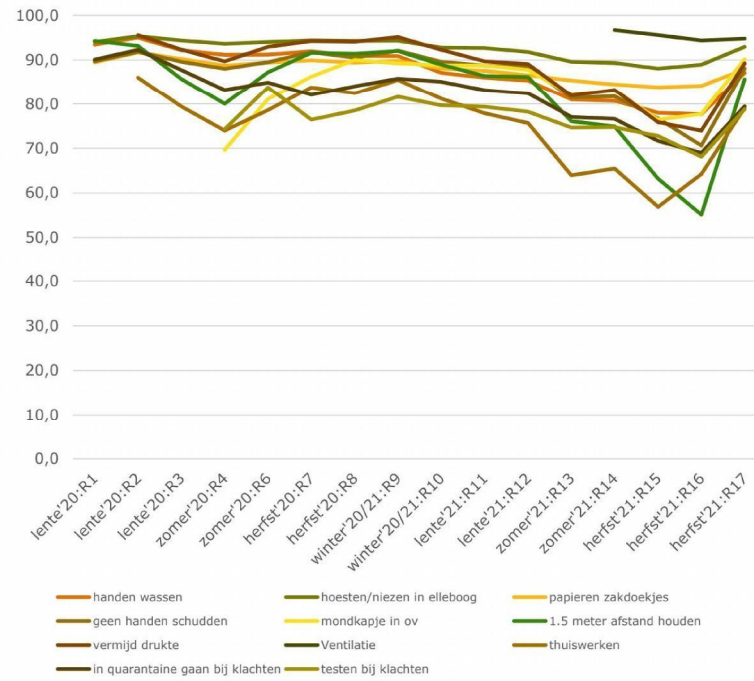
Redenen om niet te laten testen

46,1	Ik had al een zelftest gedaan en vond het niet nodig om mij te laten testen
35,3	Ik heb/had hele milde klachten
31,5	Ik heb deze klachten altijd in deze periode
22,6	De kans dat ik met corona ben/was besmet is klein
16,7	Ik ben gevaccineerd tegen corona en vond het daarom niet nodig om mij te laten testen
15,3	Ik kijk mijn klachten eerst nog even aan/ik wilde mijn klachten eerst nog even aankijken
7,7	Het was te druk bij de GGD om te kunnen testen
6,0	De klachten komen door iets anders dan corona (bijv. hooikoorts of astma)
4,9	Andere gezinsleden zijn (al negatief) getest
4,5	Testen levert mij niks op (ik word er niet beter van)
3,5	De teststraat is voor mij niet goed bereikbaar of te ver weg
3,1	Ik heb al corona gehad en vind/vond het daarom niet nodig mij te laten testen
3,1	Ik denk/dacht dat de test onprettig is
3,0	Ik wil nog een afspraak maken
2,8	Ik wil/wilde niet thuis zitten tot de testuitslag
1,3	Het is/was niet nodig want ik heb nu/had restklachten (na-effecten) van het coronavirus
16,0	Anders

Kinderen: **56%** niet laten testen, want heeft al een zelftest gedaan (klachten + nauw contact gecombineerd)

Toename in draagvlak voor specifieke maatregelen

Draagvlak 2G én 3G beleid laag onder deelnemers die niet gevaccineerd zijn

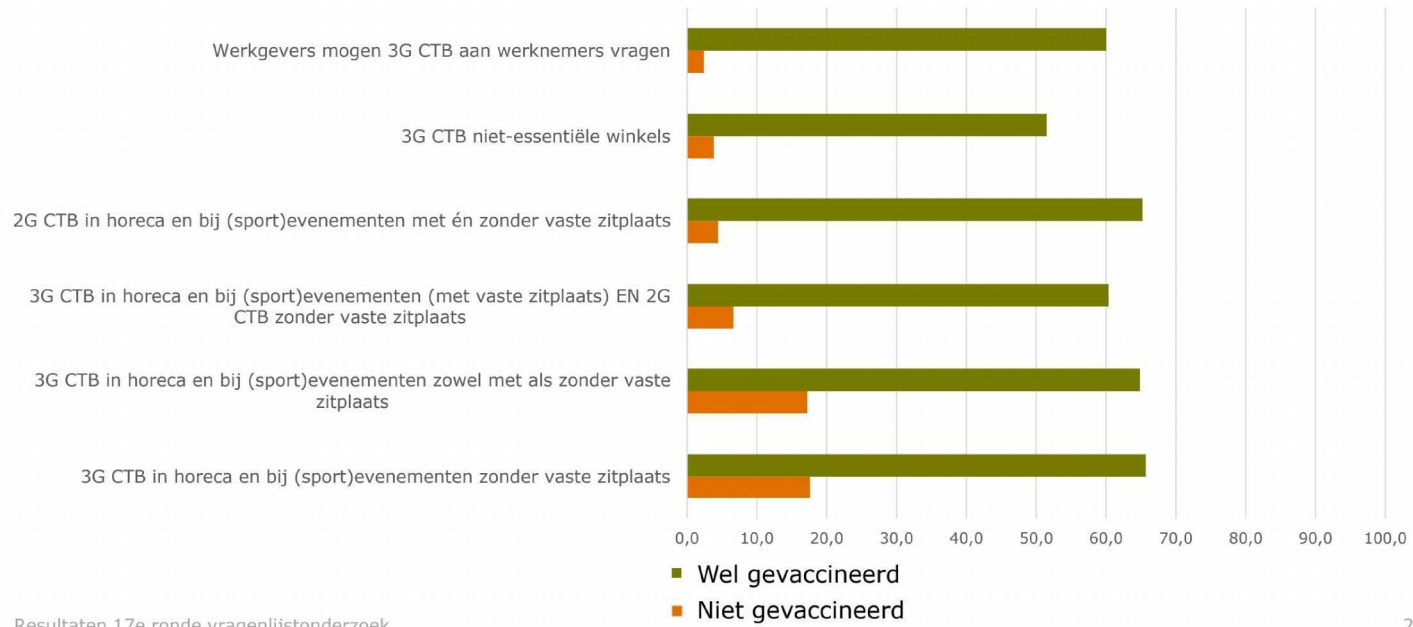
Coronatoegangsbewijs

Naar ctb locatie geweest? (% Ja)	Niet gevaccineerd	Wel gevaccineerd	Waarom niet naar een ctb locatie geweest?	Niet gevaccineerd	Wel gevaccineerd
restaurant	15,4	37,2	Ik wil het ctb niet gebruiken	14,8	1,9
cafe	5,6	12,3	Ik heb geen vaccinatie- of herstelbewijs en wil me niet laten testen voor toegang	48,0	0,2
terras restaurant of cafe	4,4	8,8	Het lukte me niet de CoronaCheck app te gebruiken of het ctb te printen	0,2	0,2
concert of festival	1,6	3,3	Ik had geen zin, tijd of geld om naar zo'n plek te gaan	17,0	15,5
bioscoop, theater of museum	4,0	14,7	Ik kon door ziekte of quarantaine niet gaan	11,5	40,5
binnensportlocatie	13,0	28,1	Ik vond het een te groot risico om naar zo'n plek te gaan	1,2	8,1
anders	5,8	10,1	Anders, namelijk OPEN	7,5	33,5

Minder deelnemers die niet gevaccineerd zijn gaan naar ctb locaties, maar als ze gaan, gaan ze wel vaker

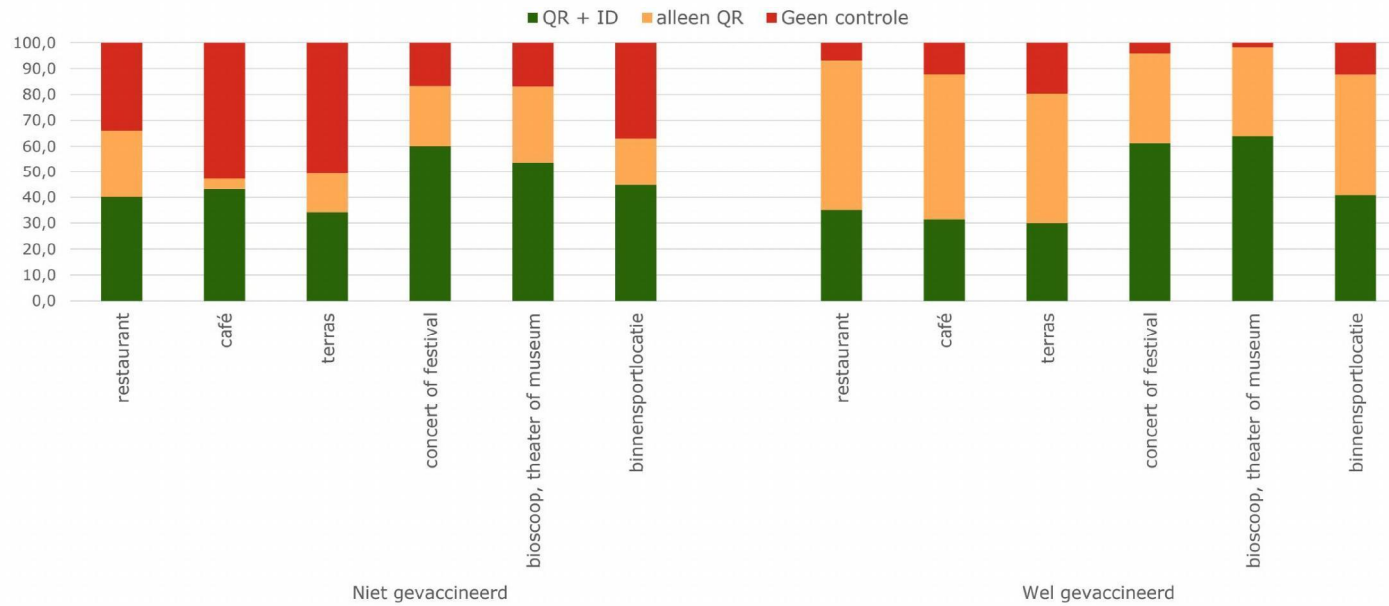
Draagvlak 2G 3G

Resultaten 17e ronde vragenlijstonderzoek
09-12-2021

Handhaving CTB

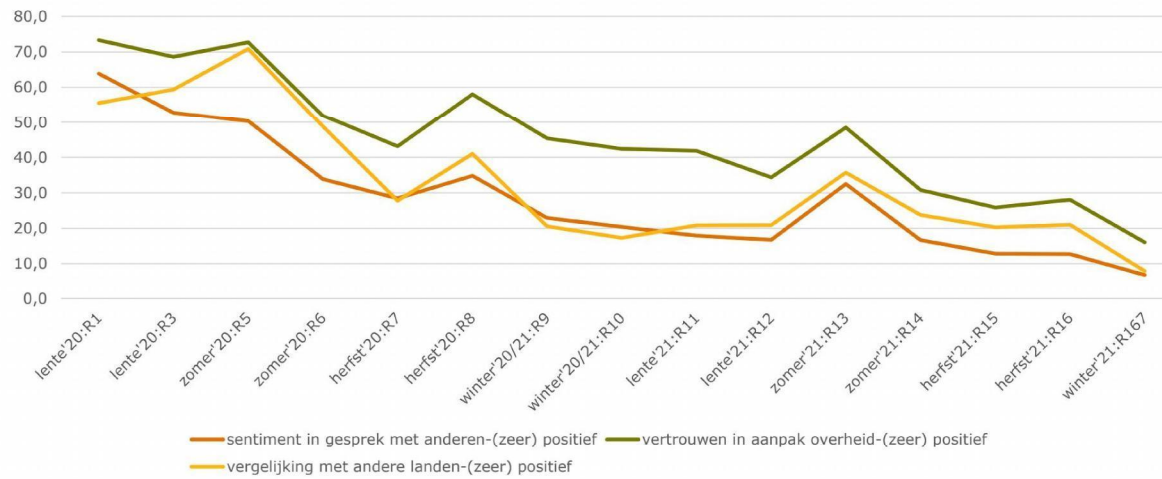
Resultaten 17e ronde vragenlijstonderzoek
09-12-2021

Vertrouwen in de overheid op dieptepunt

16% positief over coronabeleid, 73% aan begin pandemie

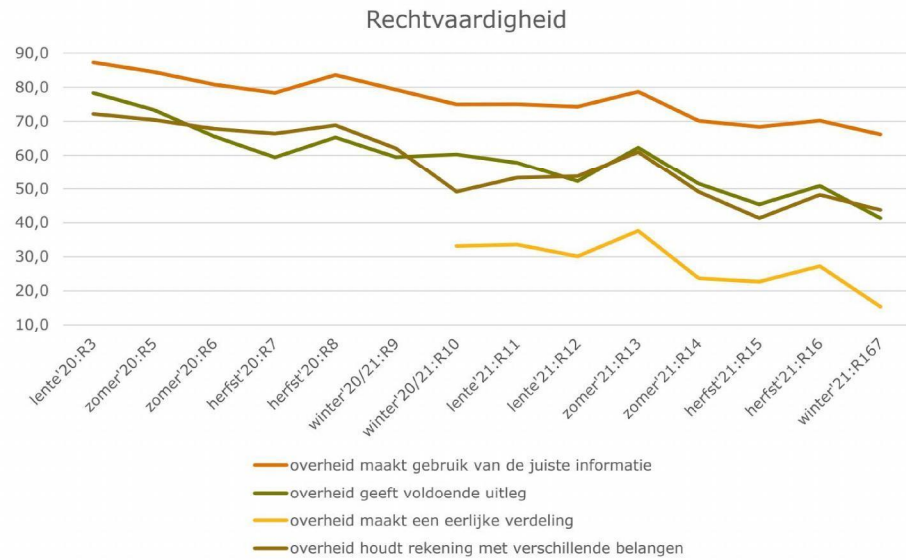

Vertrouwen x vaccinatie

	Wel gevaccineerd (n=14776)	Niet gevaccineerd (n=838)
(zeer) negatief	43%	91%
Neutraal	41%	7%
(zeer) positief	16%	2%

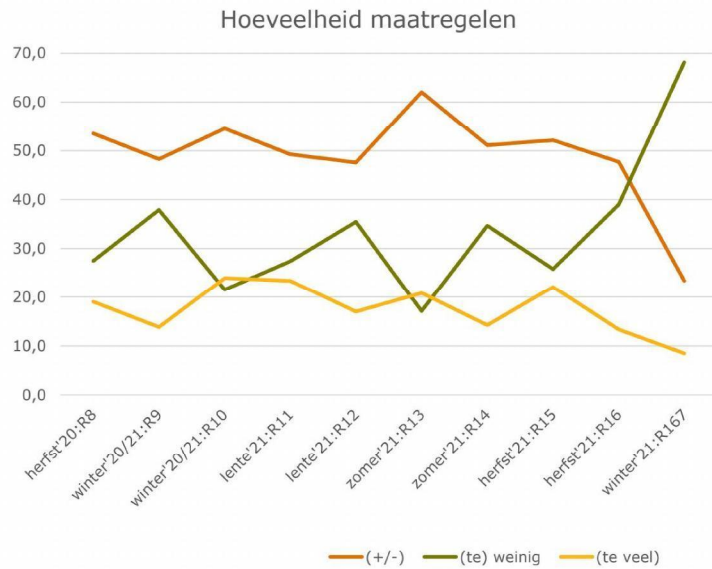

Distributieve rechtvaardigheid laag

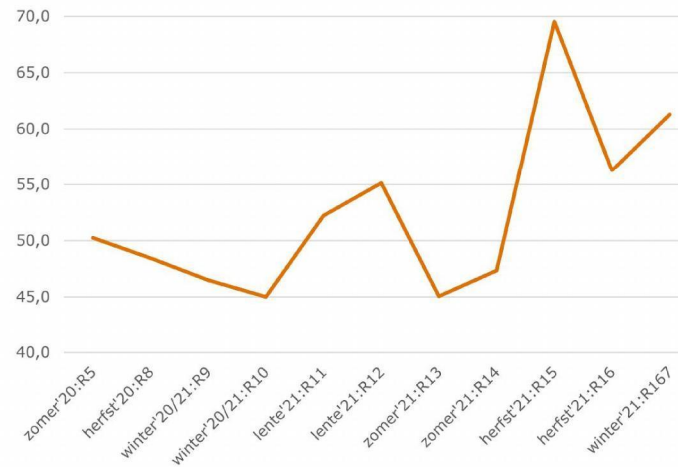

Te weinig maatregelen en maatregelen onlogisch (na persco: 5-7% van 'te weinig' naar 'voldoende maatregelen')

Resultaten 17e ronde vragenlijstonderzoek
09-12-2021

Ik vind het onlogisch of moeilijk te begrijpen
waarom de corona gedragsmaatregelen in
sommige situaties wel gelden en in andere
situaties niet.

26

Grote groep met laag vertrouwen die vindt dat er juist te weinig maatregelen zijn genomen

NL overheid doet te weinig/vold/te veel aan maatregelen * vertrouwen in aanpak overheid
Crosstabulation

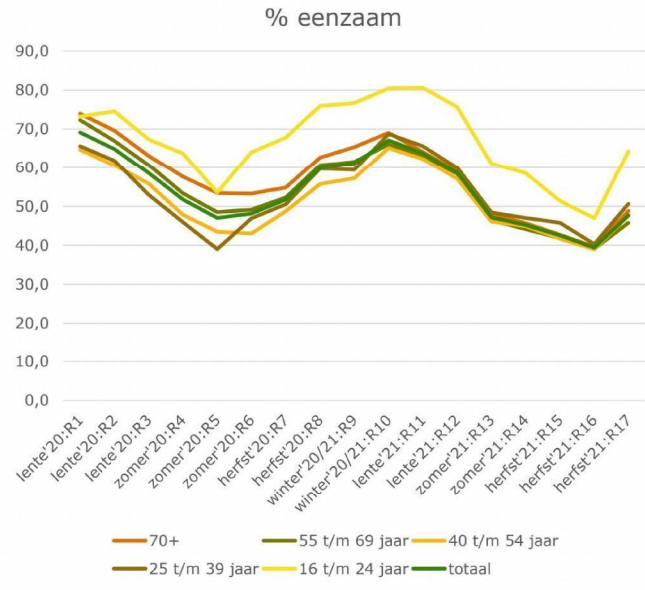
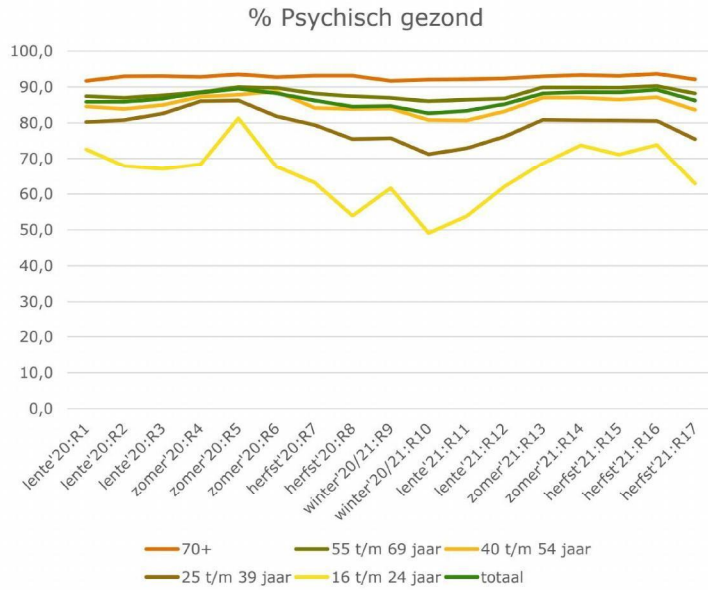
		vertrouwen in aanpak overheid			Total	
		helemaal (geen) vertrouwen	neutraal	(heel) veel vertrouwen		
NL overheid doet te weinig/vold/te veel aan maatregelen	(veel) te weinig	Count	5070	4059	1353	10482
		% of Total	32.5%	26.0%	8.7%	67.1%
	neutraal	Count	875	1795	900	3570
		% of Total	5.6%	11.5%	5.8%	22.9%
	(veel) te veel	Count	1210	188	164	1562
		% of Total	7.7%	1.2%	1.1%	10.0%
Total	Count	7155	6042	2417	15614	
	% of Total	45.8%	38.7%	15.5%	100.0%	

Na lange verbetering weer daling in welbevinden, vooral onder jongeren

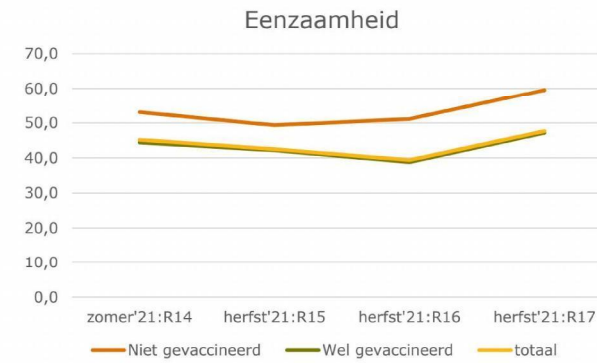
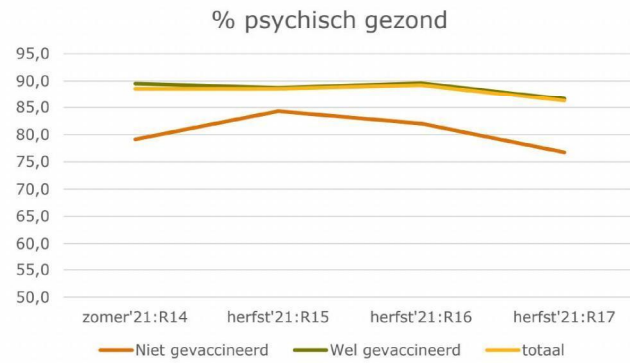
Welbevinden

Resultaten 17e ronde vragenlijstonderzoek
09-12-2021

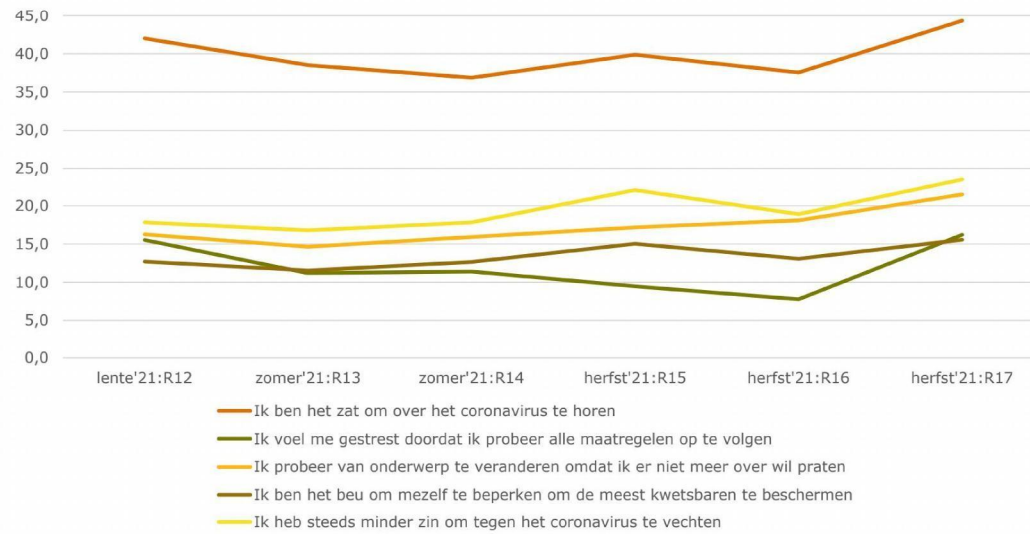

Welbevinden x vaccinatie

Corona moeheid

Vaccinatie

Vaccinatiebereidheid in de toekomst?

- > 54% zeker niet bereid
- > 29% waarschijnlijk niet bereid
- > 17% misschien/waarschijnlijk/zeker bereid
 - Deze 17% scoort aanzienlijk lager op de volgende drie redenen: Ik heb vertrouwen in mijn eigen immuunsysteem; Ik denk dat het vaccin onvoldoende werkt; Ik heb geen vertrouwen in motieven van de overheid

- > Vaccinatiebereidheid boosterprik onder gevaccineerde deelnemers = 87%
 - (totale groep 85%)

Redenen geen vaccinatie (N=2192)

- 1 & 2: adresseren middels vaccinatie campagne communicatie
 3 tm 8: adresseren middels medisch technische communicatie (onafhankelijk medisch expert)
 9 & 10: communicatie en keuzes overheid

	Gesplitst naar vaccinatiebereidheid in toekomst	Totaal		Zeker niet (N= 1176)		Waarschijnlijk niet (N= 643)		Misschien/waa rschijnlijk/zek er wel (N= 373)	
		N	%	N	%	N	%	N	%
	Reden % (helemaal) mee eens								
A151_1	Ik denk dat ik geld moet betalen om mij te laten vaccineren	24	1,1%	19	1.6%	3	0.5%	2	0.5%
A151_2	Ik heb geen uitnodiging gehad om mij te laten vaccineren	142	6,5%	93	7.9%	29	4.5%	20	5.4%
A151_3	Ik denk dat vaccinatie schadelijk kan zijn voor mijn vruchtbaarheid	545	24,9%	316	26.9%	144	22.4%	85	22.8%
A151_4	Ik denk dat vaccinatie schadelijk kan zijn tijdens mijn zwangerschap	378	17,2%	225	19.1%	89	13.8%	64	17.2%
A151_5	Ik denk dat mijn gezondheid te kwetsbaar is om mij te laten vaccineren	334	15,2%	185	15.7%	79	12.3%	70	18.8%
A151_6	Ik heb vertrouwen in mijn eigen immuunsysteem of goede gezondheid	1832	83,6%	1055	89.7%	531	82.6%	246	66.0%
A151_7	Ik maak me zorgen over mogelijke langetermijneffecten van de vaccinatie	1906	87,0%	1032	87.8%	566	88.0%	308	82.6%
A151_8	Ik denk dat het vaccin onvoldoende werkt tegen corona	1577	71,9%	933	79.3%	424	65.9%	220	59.0%
A151_9	Ik voel me onder druk gezet om me te laten vaccineren	1915	87,4%	1025	87.2%	572	89.0%	318	85.3%
A151_10	Ik heb geen vertrouwen in de motieven van de overheid wat betreft vaccinatie	1694	77,3%	1016	86.4%	461	71.7%	217	58.2%
A151_11	Weinig van mijn vrienden en familie laten zich vaccineren	428	19,5%	286	24.3%	103	16.0%	39	10.5%

Hoofdbevindingen

“Toename in naleving en draagvlak ondanks afname in vertrouwen beleid”

- › Forse toename in gevoel van dreiging
- › Minder sociale activiteit en mobiliteit, betere naleving gedragsadviezen
- › Toename in draagvlak voor maatregelen nu én over 6 maanden
- › Draagvlak 2G én 3G beleid laag mn onder deelnemers die niet zijn gevaccineerd
- › Na lange verbetering weer een daling in welbevinden, met name onder jongeren
- › Vertrouwen in de overheid op dieptepunt
 - Meerderheid vindt dat er te weinig maatregelen zijn en worden als onlogisch ervaren
 - Daling in ervaren distributieve rechtvaardigheid
 - Late start booster vaak genoemd

Contact & informatie

www.rivm.nl/gedragsonderzoek

5.1.2e

[@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)

Aanmelden nieuwsbrief Corona & Gedrag:

www.rivm.nl/abonneren/nieuwsbrief-corona-gedrag

